

O'ZBEKISTON TURIZM STATISTIKASI

Ubaydullayeva Ruxsora

Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti

E-mail: ubaydullayevaruxsora19@gmail.com; [Tel:+998999082136](tel:+998999082136)

Annotatsiya: Ushbu maqolamda turizmni rivojlantirish bo'yicha yurtimizda olib borilayotgan sa'y-harakatlar haqida batafsil ma'lumot berilgan. Respublikamizning tarixiy-madaniy joylari va bu joylarga tashrif buyuruvchilarni jalb qilish bo'yicha takliflar berilgan. Hamda Prezidentimizni Turizm sohasini yanada yaxshilash chora-tadbirlari keltirib o'tilgan. Shuningdek, ichki turizmni rivojlantirishda innovatsion usullarni qo'llash bo'yicha fikr-mulohazalar qayd etilgan. Shu bilan birga turizm sohasi bilan yurtimizni yanada dunyoga tanitish, sayyohlarni jalb etish chora-tadbirlari haqida ham so'z boradi.

Kalit so'zlar: Turizm, mamlakatning turistik imiji, investitsiyalar, yangi yo'nalishlar, turizm salohiyati, sayyohlar.

Аннотация: В статье представлена подробная информация о мерах, принимаемых в нашей стране для развития туризма. Внесены предложения по популяризации историко-культурных объектов нашей республики и привлечению посетителей в эти места. Также были упомянуты меры Президента по дальнейшему совершенствованию туристической сферы. Также были высказаны мнения об использовании инновационных методов в развитии внутреннего туризма. В то же время будут обсуждаться меры по дальнейшему продвижению нашей страны в мире через сферу туризма и привлечению туристов.

Ключевые слова: Туризм, туристический имидж страны, инвестиции, новые направления, туристический потенциал, туристы.

Annotation: This article provides detailed information about the efforts being made in our country to develop tourism. The historical and cultural sites of our republic and proposals for attracting visitors to these places are given. The President's measures to further improve the tourism sector are also cited. In addition, opinions on the use of innovative methods in the development of domestic tourism are noted. At the same time, measures to further promote our country to the world through the tourism sector and attract tourists are also discussed.

Keywords: Tourism, the country's tourist image, investments, new destinations, tourism potential, tourists.

Ayni paytda yurtimizda 93 xorijiy davlat fuqarolari uchun vizasiz kirish, 56 davlat uchun elektron kirish vizasi, 47 davlat uchun besh kunlik tranzit vizasiz kirish, shuningdek, 76 davlat uchun turistik viza berishning yengillashtirilgan tartibi belgilangan. 55 yoshga to'lgan va turizm maqsadida 30 kundan ortiq bo'lmagan muddatga O'zbekistonga keluvchi Xitoy, AQSh va Viyetnam fuqarolari uchun vizasiz kirish rejimi joriy qilindi. Bundan tashqari, «Vatandosh», «Student visa», «Academic visa», «Medical visa» va «Pilgrim visa» kabi yangi kirish viza turlari belgilandi.

O'zbekistonga kelgan xorijiy turistlar soni 2017 yilda 2,7 mln nafar bo'lsa, 2022 yilda 5,2 mln, 2023 yil o'tgan 9 oyida 4,3 mln.ni tashkil etmoqda. Turistlarning mamlakatimizda o'rtacha qolish muddati 4–5 kunni tashkil etib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 1,5 baravarga ortdi.

Har bir xorijiy turistning respublika hududida bevosita sayohat xarajatlaridan tashqari sarflaydigan o'rtacha mablag' summasi 2017 yilda 197 AQSh dollarini tashkil qilgan bo'lsa, bu ko'rsatkich 2023 yilda 400 AQSh dollariga yetdi va turizm eksporti hajmi 2023 yil 9 oyida 1,72 mlrd dollarga yetdi.

Mahalliy (ichki) sayyohlar soni ham 2017 yilga nisbatan 107 foizga o'sib, 14,9 million nafarni tashkil qildi.

Mehmon o'rinlari soni 2017 yildagi 37 mingtadan 3,4 barobarga ko'payib, 128 mingtaga yetdi. Joylashtirish vositalari soni 2017 yildagi 767 tadan 2023 yilda 5,5 mingtaga yetkazildi.

2017 yilda 749 ta turistik tashkilot va turagentlar faoliyati yo'lga qo'yilgan bo'lsa, hozirgi kunda ularning soni 2 404 taga yetdi.

Gid-ekskursovodlar soni esa esa 574 tadan 2864 taga yetdi. Respublikaning turizm salohiyati yuqori bo'lgan fuqarolar yig'inlariga «Turizm mahallasi», «Turizm qishlog'i» va «Turizm ovuli» maqomini berish va ularni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari joriy qilindi.

Mamlakatimizda birinchi bo'lib Samarqand tumani Konigil qishlog'ida 52 ta hunarmandchilik va dam olish maskanlari mavjud bo'lgan «turizm qishlog'i» tashkil etildi va 200 nafardan ortiq mahalliy aholi ish bilan ta'minlandi.

2022 yil davomida Navoiy viloyatining Nurota tumanida Sentob turizm qishlog'i hamda Toshkent viloyatining Ohangaron tumanidagi Ertosh-soy va Ovjazsoy qishloqlariga «turizm qishlog'i» maqomi berildi. Ushbu qishloqlarda 90 ta oilaviy mehmon uylari, 20 turdagi xizmatlar tashkil etilishi natijasida 400 ga yaqin qishloq aholisi bandligi ta'minlandi.

Toshkent viloyatining Angren shahrida Lashkarak va Parkent tumanida Kumushkon, Qashqadaryo viloyatining Shahrisabz tumanida G'yelon, Boysun

tumani Omonxona qishloqlariga turizm qishlog'i maqomi berish yuzasidan choralar ko'rilmoqda.

2021 yilda turizm sohasidagi investitsiya loyihalari doirasida umumiy qiymati 11,4 trln so'm bo'lgan mablag'lar o'zlashtirilib, 495 ta loyiha amalga oshirildi. Davlat investitsiya dasturi doirasida mahalliy hokimliklar bilan birgalikda umumiy qiymati 1,2 mlrd AQSh dollari bo'lgan 62 ta loyihada, 562,7 mln dollar investitsiya o'zlashtirilib, 31 ta loyiha ishga tushirildi.

2022 yilda turizm sohasida jami qiymati 22,1 trln so'mlik 735 ta loyihalar ishga tushirilib, tarmoqda qo'shimcha 23 mingga yaqin yangi ish o'rni yaratildi. Tadbirkorlikni rivojlantirish, investitsiya jalb qilish hamda raqobatbardosh xizmatlarni yo'lga qo'yishga bergan e'tibor natijasida turizm bozorimizga Hilton, Marriott, Hyatt, Wyndham, InterContinental Hotels Group va Accor kabi yetakchi mehmonxona brendlari kirib kelmoqda. Ular nafaqat poytaxt Toshkent, balki, Buxoro, Samarqand va Xiva shaharlariga ham qiziqish bildirib, o'z faoliyatlarini tashkil qilmoqda.

Shanxay hamkorlik tashkiloti davlatlari rahbarlari kengashining sammiti doirasida Samarqand shahrida 260 gektar maydonda yangi turistik markaz barpo etilib, jahon standartlari darajasidagi 8 ta mehmonxona ishga tushirildi. Mazkur loyihaga 516 mln dollar qiymatida investitsiya yo'naltirgan.

Markaziy Osiyo davlatlarining madaniy merosini bir-biriga o'zaro bog'liq sifatida targ'ib qilish bo'yicha tashabbusiga asosan UNESCO'ning «Xiva deklaratsiyasi» qabul qilindi.

Islom hamkorlik tashkilotining joriy yildagi XI sessiyasida Xiva 2024 yil «Islom dunyosining turizm poytaxti» deb e'lon qilindi.

Turkiy davlatlar tashkilotining Turizm vazirlarining yig'ilishida Qo'qon shahriga «Ilk turizm poytaxti» nomi berildi.

Ispaniyaning Madrid shahrida o'tkazilgan UNWTO'ning 24-sessiyasida ilk marotaba BMT tarkibiga kiruvchi tashkilotlarning 25-Bosh assambleyasini 2023 yilda qadimiy Samarqandda o'tkazish to'g'risida qaror qabul qilindi.

UNWTO O'zbekiston eng tez turizm sohasi rivojlanayotgan 20 mamlakat ichida 4-o'rinda e'tirof etdi.

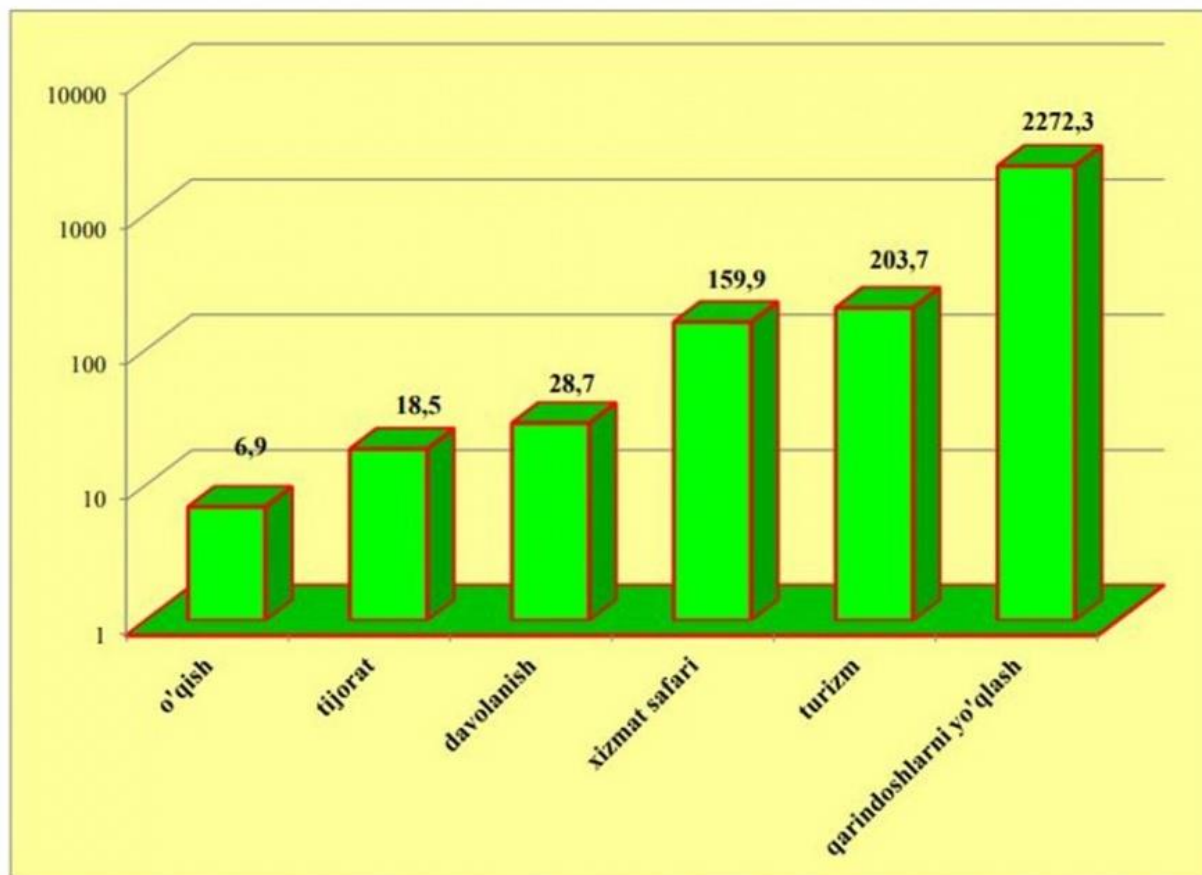
Yuqoridagi statistikalar shuni ko'rsatadiki vatanimizga qiziqish bildirayotgan sayyohlar soni jadallik bilan oshib bormoqda.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

**2017 yilda O'zbekiston Respublikasiga kelgan chet el fuqarolari sonining safar
maqsadlari bo'yicha taqsimlanishi, ming kishi**

Foydalanilgan adabiyotlar

1. M.T.Aliyeva "Turizm asoslari" darslik
2. A.M.Abduvohidov, M.X.Yo'ldoshev "Turizm iqtisodiyoti"
3. I.S.Tuxliyev, R.Hayitboyev, R.Sh.Safarov, G.R.Tursunova "Turizm asoslari"
4. www.ziyo.net.uz